

KL
Miljøministeriet

27. november 2009

Aftale om styringsmodeller for udmøntningen af vådområde- og ådalsindsatsen og om den øvrige indsats på vand- og naturområdet

På baggrund af drøftelser mellem Miljøministeriet og KL er der den 27. november 2009 indgået aftale vedrørende styringsmodel for udmøntning af vådområde- og ådalsindsatsen. Aftalen omfatter desuden udvikling af administrationsmodeller for vandløbsindsats, Natura2000 og grundvand, jf. bilag 1.

1. Baggrund

Af kommuneaftalen for 2010 fremgår - i forlængelse af kommunernes aftale fra 2008 - følgende:

"Der skal i de kommende år på baggrund af EU's vandrammedirektiv og naturdirektiver gennemføres en betydelig indsats i kommunerne med henblik på at forbedre vand- og naturkvaliteten. Med udgangspunkt i en politisk aftale om Grøn Vækst udarbejder regeringen i 2009 udkast til overordnede planer med mål og indsatsprogrammer, som vil danne rammen for kommunale handleplaner i 2010. På baggrund af en af regeringen fremlagt procesplan vil parterne, før udkast til vand- og naturplaner sendes i høring hos berørte myndigheder, drøfte styringsmodellen, herunder finansieringen og principper for kompensation af kommunerne."

Det nødvendige indsatsbehov for reduktion af kvælstof- og fosforudvaskning er fastlagt i Grøn Vækst aftalen. Indsatsen fordelt på vandoplande vil fremgå af de statslige vandplaner. Regeringen og Grøn Vækst forligsparterne har besluttet, at indsatsen skal gennemføres efter et princip om *omkostningseffektivitet*, og at mulighederne for at opnå medfinansiering fra EU's Landdistriktsprogram skal udnyttes i videst muligt omfang inden for de afsatte økonomiske rammer.

2. Styringsmodel for etablering af vådområder og genopretning af ådale

Kommunerne har ansvaret for at planlægge og gennemføre etablering af vådområder og genopretning af ådale. Det sker som et led i, at kommunen er myndighed for en række øvrige indsatser for reguleringen af det åbne land og har derfor kompetencen til at løse opgaven.

Den første større opgave, hvor der skal implementeres et virkemiddel til gennemførelse af vand- og naturplanerne, er gennemførelsen af en række vådområde- og ådalsprojekter.

Etablering af vådområder er rettet mod at begrænse udledningen af kvælstof og etableringen af ådale er rettet mod at begrænse udledningen af fosfor. For at sikre hurtig fremdrift mod vandrammedirektivets mål om god økologisk tilstand i 2015 er det besluttet, at vådområde- og ådalsindsatsen skal iværksættes fra 2010, og at indsatsen skal realiseres ved hjælp af nogle helt nye landdistriktsordninger, som staten har drøftet bilateralt med EU-Kommissionen. Som følge heraf gennemføres vådområde- og ådalsindsatsen med en særlig ansvarsfordeling mellem stat og kommune. Styringsmodellen beskrives i bilag 3 til denne aftale. Der er imidlertid endnu ikke taget stilling til, hvordan ådale-projekterne skal implementeres.

De centrale elementer er:

- *De statslige vandplaner*, hvoraf det fremgår, hvor stor en reduktion af kvælstof og fosfor, der skal nås gennem etablering af vådområder og genopretning af ådale i de 23 vandoplande. Vandplanerne omfatter kriterier for håndtering af princippet om omkostningseffektivitet.

- *En national styregruppe*, hvor stat og kommune (KL) er repræsenteret, og hvor staten varetager formandskabet. Styregruppen følger den overordnede udvikling i vandoplandenes indsats og overvåger efterlevelsen af vandplanernes kriterier for etablering af vådområder og P-ådale og kan i enighed beslutte supplerende relevante nationale kriterier, i det omfang, det er nødvendigt. Styregruppen overvåger og understøtter fremdriften i indsatsen.
- *Vandoplandsstyregrupper*, som udgøres af kommunerne i de respektive oplande. Oplandsstyregruppen udarbejder en oplandsplan, hvoraf mulige projekter, herunder forventet tilknyttet økonomi, fremgår. Oplandsstyregruppen beslutter hvilke områder, der skal gennemføres nærmere forundersøgelser for, og de relevante kommunerne indsender på den baggrund ansøgninger i prioriteret rækkefølge herom til Miljøministeriet. Der er for hver udredning en kommune, der leder udredningsarbejdet og søger en statslig bevilling til dette forarbejde. Efter identifikation af egnede projekter prioriterer vandoplandsstyregruppen hvilke projekter og i hvilken rækkefølge, de pågældende kommuner skal indstille til staten med henblik på bevilling til realisering af projektet. Vandoplands-styregruppen indrapporterer status for fremdriften i vandoplandet til den nationale styregruppe to gange årligt. For hvert af de 23 vandoplande fastlægger Miljøministeriet den økonomiske ramme svarende til målet for kvælstofreduktion på kg. kvælstof i udkastet til de statslige vandplaner.
- *Kommunerne som projektejer*. Kommunernes rolle er at beskrive og undersøge konkrete vådområdeprojekter indenfor det enkelte vandopland. Kommunen er således *projektejer* og står for den opsøgende kontakt til de berørte lodsejere. Når de kommunale projektforslag er prioriteret i vandoplandsstyregruppen (se ovenfor) udpeges de projektansvarlige kommuner. Disse vil kunne modtage statslige tilsagn om bevilling, da de er ansvarlige for gennemførelse af projektet. Det juridiske og bevillingsretlige ansvar påhviler den pågældende kommune, idet denne på vegne af de berørte kommuner, indgiver ansøgning om bevilling til gennemførelse af et projekt. Kommunen kan nedsætte en projektgruppe, hvor de øvrige kommuner i projektet indgår. Der kan også etableres tillige en følgegruppe med lodsejerrepræsentanter, relevante organisationer og andre interessenter.
- *Staten som bevillingsmyndighed*. Staten udbetaler midler til kommunernes opsøgende og faciliterende indsats, ligesom staten bevilger midler i form af tilsagn (jf. ansøgning) til den enkelte kommune til projektgennemførelse (anlægsudgifter mv). Administrationen af landdistriktsmidler varetages af staten ved Fødevarerministeriet.
- *Staten varetager køb og salg af jord*. Den væsentligste finansieringsmekanisme til at gennemføre det enkelte projekt sker via køb og salg af jord. Kommunen rekvirerer den statslige jordkøbsmyndighed i FødevarerErhverv, når kommunerne har gennemført forundersøgelser og fået tilsagn til anlægsinvesteringer. FødevarerErhverv forhandler som ene part med lodsejer om køb og salg af den af kommunen udpegede jord samt jordfordeling. FødevarerErhverv har mandat til jordkøb inden for det givne tilsagn.
- *En tilskudsordning rettet mod individuelle lodsejere*, som stilles til rådighed som supplement til den overordnede styringsmodel. Ordningen er en videreførelse af en eksisterende ordning besluttet i Vandmiljøplan III, hvor den enkelte lodsejer har mulighed for selv at implementere vådområder med støtte fra landdistriktsprogrammet. Under denne ordning kan lodsejeren søge om tilsagn til anlægsinvesteringer og 20-årigt tilskud. Der kan ikke benyttes jordkøb.

Økonomi

Forligsparterne bag Aftale om Grøn Vækst af 16. juni 2009 har besluttet en økonomisk ramme for vådområdeindsatsen i perioden 2010-15 med det formål at nå målsætningen om at reducere kvælstofudledningen med 1.130 t. N i V1 og V2 områder, svarende til op til 10.000 ha. vådområder og reduktion af fosforudvaskningen med 30 tons P, svarende til ca. 3.000 ha ådale. Indsatsen forventes at reducere drivhusgasudledningen med ca. 19.000 t. CO2 ækvivalenter.

Det er kommunerne, som har ansvaret for at etablere arealer med vådområder (på nær projekter som er forudsat etableret af private lodsejere) og med ådale, som opfylder Grøn Vækst målsætningen for henholdsvis reduktion af kvælstof og fosfor, og at det sker omkostningseffektivt. Kommunerne har i forlængelse heraf ansvaret for at nå det forudsatte mål indenfor den afsatte økonomiske ramme. Gennemførelse af vådområde/ådalsindsatsen skal bidrage til efterlevelse af vandrammedirektivets målsætninger, som Miljøministeriet overordnet er ansvarlig for i forhold til EU-Kommissionen.

Miljøministeriet er i sidste ende hovedansvarlig over for EU i forhold til efterlevelse af vandrammedirektivet. EU-Kommissionen vil ved vurdering af den danske gennemførelse af vådområde/ådalsindsatsen lægge vægt på, at der bidrages med en reduktion svarende til det forudsatte antal tons.

Parterne bag denne aftale er enige om, at der, med forudsætningerne i Grøn Vækst-aftalen lagt til grund, er balance mellem afsatte midler, og den planlagte målopfyldelse, og at der skal tilrettelægges en særlig organisering for at kunne udnytte det afsatte budget efter reglerne i landdistriktsprogrammet.

Der er enighed om, at den samlede økonomiske ramme er som beskrevet i bilag 2.

Rammen til administrative omkostninger udgør i alt ca. 10 pct. af de samlede afsatte midler. De administrative ressourcer fordeles mellem de projektgennemførende kommuner og staten (Fødevarerministeriet, Miljøministeriet). Dette sker under hensyntagen til den aftalte opgavefordeling, jf. bilag.

Det er en forudsætning for den samlede økonomi, at det danske landdistriktsprogram for 2010-2013 godkendes af EU-kommissionen som forelagt.

De økonomiske midler i Grøn Vækst-aftalen vedr. vådområde- og ådalsindsatsen fordeler sig således fordelt på hovedaktiviteter:

Finansieringsmodel for vådområder/ådale (mio. kr.)						
Proces-trin	LDP støtte	Tilskudselement	Omkostninger til vådområder/ådale 2010-2015			
			Projekt omk (mio. kr.)	Adm. omk (mio. kr.)	Omk. i alt (mio. kr.)	Bevillingsplacering FVM/MIM
GRØN VÆKST samlet budget (mio. kr. /år)						
1	Nej	Opsøgende og faciliterende indsats	-	9,5	9,5	MIM
2a	ja	Tekniske forundersøgelser	14,7	7,4	22,1	MIM
2b	ja	Ejendomsmæssige forundersøgelser	13,6	7,2	20,8	MIM
3	nej	Erhvervelse af puljejord	2,3	3,0	5,3	FVM
3a	nej	Erhvervelse af puljejord, Transaktionsomkostninger	9,7	0,3	10,0	FVM
4	ja	Køb og videresalg af projektjord ved jordfordeling,	563,0	-	563,0	MIM
4a	ja	Køb og videresalg af projektjord ved jordfordeling, administration, løn	-	32,5	32,5	MIM
4b	ja	Køb og videresalg af projektjord ved jordfordeling, Transaktionsomkostninger	41,3	24,4	65,7	MIM
5	ja	Anlægsinvestering	166,7	8,5	175,3	MIM
6	ja	20-årige MVJ tilskud til accept og fastholdelse (VMPIII ordning)	88,0	4,4	92,4	FVM
7	nej	Ekspropriationer (7,5 pct)	46,7	3,7	50,4	MIM
8	nej	Administration af projektportefølje MIM	-	11,3	11,3	MIM
SUM			946,0	112,2	1.058,2	

Miljøministeriet er formel bevillingsmyndighed på denne opgave, og Fødevarerministeriet varetager den EU-retlige legalitetskontrol. Miljøministeriet udarbejder økonomiske nøgletal til støtte for kommunernes indsats i det enkelte vandopland, som vandoplandsstyregruppen kan søge midler indenfor.

Såfremt der opstår en situation, hvor der er væsentlig uoverensstemmelse mellem de ansøgte projekter og den overordnede afsatte økonomiske og tidsmæssige ramme, er der enighed om, at dette vil kunne drøftes mellem kommunerne og staten/Miljøministeriet som led i de årlige økonomiforhandlinger.

Parterne er endvidere enige om, at det er kommunens ansvar at udvikle det enkelte projektforslag, så det lever op til kriterierne om omkostningseffektivitet. Om fornødent skal der arbejdes aktivt for at optimere projektområde eller projektindhold, så omkostningerne begrænses og så behovet for anvendelse af ekspropriationsinstrumentet kan begrænses til et absolut minimum.

Når et tilsagn om gennemførelse af et projekt er meddelt fra Fødevarerministeriet, så gælder det, at kommunerne som projektejer bærer det fulde projektansvar, herunder ansvar for overholdelse af den samlede projektøkonomi inden for de tildelte tilsagn. Såfremt projektforudsætningerne ændrer sig pga. jordpriser eller andet, kan projektejer revurdere projektet i dialog med bevillingsmyndighed. Dette kan medføre et tilskåret projekt, en fornyet ansøgning eller at projektet opgives.

Tidsramme

Milepæle for iværksættelse af indsatsen fremgår af bilag 3. Umiddelbart efter indgåelse af denne aftale etableres den nationale styregruppe og bevillingsadministration i Miljøministeriet og Fødevarerministeriet.

Målene for vådområde- og ådalsindsatsen samt kriterierne for gennemførelse af indsatsen vil fremgå af *udkastet* til de statslige vandplaner. De statslige vandplaner sendes i forhøring i 8 uger og herefter i offentlig høring i 6 måneder i foråret 2010.

Vandoplandsstyregrupperne skal være etableret senest 1. marts 2010. I takt med statens tilsagnsgivning orienterer Miljøministeriet vandoplandsstyregrupperne om trækket på den fastsatte ramme i forhold til målopfyldelse i det pågældende vandopland. Den nationale styregruppe orienteres endvidere årligt (første gang d. 1. december 2010) om det samlede træk på den samlede ramme i forhold til målopfyldelse med henblik på afrapportering til EU-kommissionen.

Opfølgning og monitorering

Parterne er enige om, at det er afgørende, at der løbende følges op på gennemførelsen, rammebetingelser og øvrige forudsætninger, der ligger til grund for aftalen.

Primo januar 2011 vil regeringen og KL første gang gøre status over aftalen på baggrund af rapportering fra den nationale styregruppe. Såfremt aftalen ikke måtte være overholdt, vil regeringen og KL drøfte dette med henblik på iværksætte yderligere tiltag til opfyldelse af aftalen.

Bilag 1: Udvikling af administrationsmodeller for vandløbsindsats, Natura 2000 og grundvand

1. Vandløb, Natura2000, grundvand og spildevand

Natura 2000

Det nødvendige indsatsbehov er fastlagt i Grøn Vækst aftalen og vil fremgå af de statslige naturplaner. Kommunerne har som udgangspunkt kompetencen til at gennemføre indsatsen, bortset fra på statslige arealer. Det forventes, at stat og kommuner samarbejder om de største projekter, hvor begge parter har et ansvar. Indsatsen skal påbegyndes i 2011.

Indsatsen skal i videst mulig omfang finansieres af landdistriktsmidler. Dertil kommer i et vist omfang anden finansiering, herunder også anden EU finansiering (LIFE).

Der er enighed om, at staten sammen med kommunerne nedsætter en arbejdsgruppe om udarbejdelse af administrationsmodel for Natura2000 indsatsen, jf. bilag. Arbejdsgruppen indleder sit arbejde i december 2009 og afrapporterer ultimo februar 2010.

Vandløb

Det nødvendige indsatsbehov er fastlagt i Grøn Vækst aftalen og vil fremgå af de statslige vandplaner. Kommunerne har som udgangspunkt myndighedskompetencen og er projektimplementerende.

Indsatsen skal påbegyndes i 2011.

Indsatsen skal i videst mulig omfang finansieres af landdistriktsmidler. Dertil kommer i et vist omfang anden finansiering.

Parterne lægger vægt på, at administrationsmodellen skal tage hensyn til at opnå synergieffekter i forhold til kommunernes indsats omkring vandløbs- og spildevandsopgaver i øvrigt.

Der er enighed om, at staten sammen med kommunerne nedsætter en arbejdsgruppe om udarbejdelse af administrationsmodel for vandløbsindsatsen, jf. bilag. Arbejdsgruppen indleder sit arbejde i december 2009 og afrapporterer ultimo februar 2010.

Grundvand og spildevand

Forslag til grundvands- og spildevandsindsatser er konkretiseret i de 23 vandplaner, som sendes i høring. I høringsperioden nedsættes en arbejdsgruppe vedrørende spildevandsindsatsen med det formål på overordnet niveau at klarlægge status for kommunernes indsats, niveauet for den fremtidige indsats og den dertil knyttede finansiering, så drøftelserne kan gennemføres, før regeringen træffer endelig beslutning om indsatsniveauet.

Der nedsættes en arbejdsgruppe vedrørende grundvand. Fsva. grundvand tager den nationale indsats udgangspunkt i vandforsyningslovens, i miljøbeskyttelseslovens og i pesticidlovgivningens bestemmelser om beskyttelse af grundvandet. Disse allerede eksisterende lovgivninger fastlægger beskyttelsesniveauet og vandplanerne fastlægger ifølge staten således ikke nye og skærpede beskyttelsesbestemmelser for grundvand.

2. Økonomi

Forligspartnerne bag Aftale om Grøn Vækst af 16. juni 2009 har besluttet en økonomisk ramme for vandløbs- og Natura2000 indsatsen i perioden 2010-15, som ligger til grund for det videre arbejde i arbejdsgrupperne.

Når arbejdet med de to administrationsmodeller og de aftalte arbejdsgruppers afrapportering foreligger ultimo februar 2010 mødes parterne for at beslutte administrationsmodeller for vandløb og Natura 2000 og afklare evt. øvrige udeståender fra afrapporteringen på spildevand og grundvand.

Vedrørende håndtering af de administrative omkostninger kan følgende fremhæves:

For så vidt angår den del af finansieringen af natur- og vand-indsatsen, der vedrører regulering af kommunernes bloktilskud, så indgår dette spørgsmål også i DUT-forhandlingerne i første kvartal 2010.

Det er en forudsætning for den samlede økonomi, at det danske landdistriktsprogram for 2010-2013 godkendes af EU-kommissionen.

Bilag

- Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. udarbejdelse af administrationsmodel for Natura2000
- Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. udarbejdelse af administrationsmodel for vandløbsindsats
- Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. grundvandsindsatsen

Bilag 2: Økonomi for vådområder og ådale

Bilaget indeholder en gennemgang af 1) de økonomiske forudsætninger for Grøn Vækst for vådområder/ådale 2) oversigt over midler som overgår til kommunerne i en model, hvor kommunerne overtager det operative ansvar for implementering af vådområder/ådale og 3) likviditet.

1. De økonomiske forudsætninger i kommunemodellen

I Grøn Vækst er der afsat en bevilling på 288 mio. kr. årligt i 2010-2011 samt 100 mio. kr. årligt i 2012-2015 til implementering af vådområder. Derudover er der afsat 13,7 mio. kr. årligt i 2010-2015 til implementering af ådale. I de økonomiske rammer for vådområder/ådale er der afsat midler til selve projektkomkostningerne og administration. Den samlede økonomiske ramme for perioden 2010-2015 fremgår af tabel 1. De projektrelaterede og administrative omkostningerne blev fastlagt i forbindelse med etableringen af den statslige model for vådområder/ådale.

Der er forudsat mest mulig hjemtagning af EU-midler ved hjælp af landdistriktsprogrammet.

Et vådområdeprojekt består af en række procestrin. I processen anvendes to former for jordopkøb, som fremgår af nedenstående faktaboks. Begge former for jordopkøb foretages på foranledning af projektejereren (kommunen). (FødevarerErhverv), står for alle transaktioner ifm. jordopkøb, idet FødevarerErhverv har den ejendomsøkonomiske ekspertise.

Faktaboks

Der anvendes to former for jordopkøb henholdsvis vådområdeprojektjord samt puljejord til jordfordeling.

Vådområdeprojektjord betegner den jord, som opkøbes med henblik på at etablere et vådområde. Dvs. jordværdien bliver forringet, da der ikke fremover kan dyrkes afgrøder på jorden. Dette jordopkøb forventes støtteberettiget til EU-medfinansiering. Det er værditabet på denne jord, der er afsat bevilling til, jf. trin 5 i tabel 1.

Puljejord med henblik på jordfordeling betegner de jorder, som staten opkøber med henblik på at sælge igen til de involverede lodsejere i vådområdeprojektet. Jorden opkøbes på markedsvilkår og sælges igen på markedsvilkår, så snart FødevarerErhverv vurderer det muligt at sælge jorden.

Erfaringer fra tidligere projekter har vist (VMPII), at landmændene ønsker at få tilbudt mulighed for køb af ny landbrugsjord (puljejord) inden de er villige til at sælge en del af deres jord som *vådområdeprojektjord*. Instrumentet er specielt vigtigt, når implementeringen er baseret på frivillighed. Køb og salg af puljejord er ikke støtteberettiget til EU-medfinansiering.

Det er nødvendigt at føre separate regnskaber for de to typer jord, da der kan opnås EU-medfinansiering til *vådområdeprojektjord* og ikke til *puljejord med henblik på jordfordeling*. Der skal kunne forevises et separat regnskab for køb/salg af vådområdeprojektjord til EU.

Processen tager udgangspunkt i udkast til de statslige vandplaner, som danner det overordnede grundlag for den videre projektidentifikation. Processen er ikke nødvendigvis kronologisk, idet de enkelte processer ofte vil foregå forskudt.

- *1. Opsøgende og faciliterende indsats:* Projektejer (kommunen) opsøger lodsejere i de oplande, hvor vandplanerne identificerer et indsatsbehov, identificerer projektområdet og indleder dialog med lodsejere for at høre om, de er interesseret. Derudover vil projektlederen stå for kontakten

med relevante myndigheder. På baggrund af denne overordnede screening af vandoplandenes relevante projektområder kan de umiddelbart potentielle projekter skitseres.

- *2.a. Tekniske forundersøgelser:* Kommunen bestiller privat landinspektør, konsulentfirma eller lignende foretager de tekniske forundersøgelser, som danner basis for gennemførelse af et vådområde/ådalprojekt. F.eks. skal projektets vurderede reduktionspotentiale af kvælstof og fosfor fastslås.
- *2.b. Ejendomsræssige forundersøgelser:* Kommunen undersøger, om der er ejendomsræssige forhold, servitutter eller lignende, som gør, at vådområdet kan placeres på det pågældende område. Kommunen rekvirerer den statslige jordkøbsmyndighed i FødevarerErhverv, når kommunerne har gennemført forundersøgelser og fået tilsagn til anlægsinvesteringer. FødevarerErhverv forhandler som ene part med lodsejer om køb og salg af den af kommunen udpegede jord samt jordfordeling. FødevarerErhverv har mandat til jordkøb inden for det givne tilsagn.
- *3.a. Erhvervelse af puljejord:* Landbrugsarealer (puljejord) i lokalområdet kan eventuelt opkøbes med henblik på, at jorden senere kan indgå i en jordfordeling.
- *4 (a, b,). Køb og videresalg af projektjord:* Offentlig landinspektør (FVM) erhverver projektjorden efter aftale med projektejeren. Der hjemtages EU-refusion, idet EU betaler 75 pct. og staten betaler 25 pct. af købssummen. Der sker en tinglysning af jorden, da den ikke længere er landbrugsjord i omdrift. Når anlægget er gennemført sælges jorden ved offentligt udbud. Staten modtager 25 pct. og EU modtager 75 pct. af salgssummen,
- *5. Anlægsinvestering:* Kommunen (eller den aktør kommunen vælger at benytte) foretager den fysiske anlæggelse af projektet. Kommunen har mulighed for at få midlerne i tilsagnet udbetalt i rater – 50 pct. midtvejs i projektet og 50 pct., når projektet er endeligt afsluttet, men der kan udelukkende betales efter regning.
- *6. 20-årige MVJ-tilskud:* Til de mindre projekter videreføres modellen med 20-årige MVJ tilskud og tilskud til anlæg (VMP III) modellen. Såfremt kommunen ønsker det i dialog med lodsejeren kan der, ligeledes tilbydes 20 årige MVJ-tilskud til lodsejeren i et vådområdeprojekt i stedet for køb/salg af jord.

Såfremt det i det yderste tilfælde ikke er muligt at opnå tilslutning ved frivillighed hos lodsejerne, hverken ved procestrin 4 eller 6 er der afsat en andel af bevillingen til en eventuel ekspropriation (procestrin 7).

- *7. Ekspropriation:* Der er afsat midler til i sjældne tilfælde at kunne anvende ekspropriation i samme omfang som i vådområdeprojekterne under VMP II. Ekspropriation kan kun anvendes i særlige tilfælde, hvor enkelte lodsejere i det samlede projekt, er til hinder for gennemførelse af et større sammenhængende projekt.

I tabel 1 er de økonomiske forudsætninger oplyst ift. de enkelte procestrin. I venstre kolonne ses de enkelte procestrin, kolonnen til højre angiver, hvorvidt det er forudsat LDP finansiering. I økonomiskemaet er angivet, hvor meget der er afsat dels til projektoekonomien, dels til de administrative omkostninger, og en i alt kolonne.

Tabel 1: Økonomiske forudsætninger for vådområder/ådale

Finansieringsmodel for vådområder/ådale (mio. kr.)						
Proces-trin	LDP støtte	Tilskudselement	Omkostninger til vådområder/ådale 2010-2015			
GRØN VÆKST samlet budget (mio. kr. /år)			Projekt omk. (mio. kr.)	Adm. omk. (mio. kr.)	Omk. i alt (mio. kr.)	Bevillingsplacering FVM/MIM
1	nej	Opsøgende og faciliterende indsats	-	9,5	9,5	MIM
2a	ja	Tekniske forundersøgelser	14,7	7,4	22,1	MIM
2b	ja	Ejendomsmæssige forundersøgelser	13,6	7,2	20,8	MIM
3	nej	Erhvervelse af puljejord	2,3	3,0	5,3	FVM
3a	nej	Erhvervelse af puljejord, Transaktionsomkostninger	9,7	0,3	10,0	FVM
4	ja	Køb og videresalg af projektjord ved jordfordeling,	563,0	-	563,0	MIM
4a	ja	Køb og videresalg af projektjord ved jordfordeling, administration, løn	-	32,5	32,5	MIM
4b	ja	Køb og videresalg af projektjord ved jordfordeling, Transaktionsomkostninger	41,3	24,4	65,7	MIM
5	ja	Anlægsinvestering	166,7	8,5	175,3	MIM
6	ja	20-årige MVJ tilskud til accept og fastholdelse (VMPIII ordning)	88,0	4,4	92,4	FVM
7	nej	Ekspropriationer (7,5 pct)	46,7	3,7	50,4	MIM
8	nej	Administration af projektportefølje MIM	-	11,3	11,3	MIM
SUM			946,0	112,2	1.058,2	

Vådområdeindsatsen i Grøn Vækst er forudsat at reducere udledningen af kvælstof med 1130 t. N., mens ådalsindsatsen er forudsat at skulle reducere fosforudledningen med 30 t. P.

Vådområdeindsatsen er forudsat at skulle gennemføres via to modeller 1) kommunal model som skal stå for langt størstedelen af N-reduktionen 2) en model baseret på erfaringerne fra VMPIII, hvor private lodsejere kan gennemføre mindre vådområdeprojekter.

I Grøn Vækst er der regnet med en N reduktion på 113 kg. N/ha¹, hvilket betyder, at en reduktion på 1130 tons N kræver 10.000 ha. vådområder. Reduktionen på 113 kg. N pr. ha. er baseret på erfaringerne fra VMPIII projekterne, og indgik i forudsætningerne for Virkemiddeludvalg I og II, jf. DMU rapport I og II.

Erfaringerne fra de statslige naturforvaltningsprojekter er, at der ved en målrettet placering af vådområderne kan opnås en højere N-effektivitet som gennemsnitlig er på ca. 177 kg N pr. ha. Under pkt. 4. er det beregnet, at der med den samme bevilling kan gennemføres 5.400 ha. vådområder med en N-effektivitet på ca. 177 kg. N pr. ha., dvs. med en højere N-effektivitet end beregnet i Grøn Vækst.

I implementeringsmodellen baseret på erfaringerne fra VMPIII er der forudsat en N reduktion på 113 kg. N. pr. ha. Det er forudsat, at der årligt gennemføres 400 ha. vådområder baseret på, at private lodsejere gennemfører vådområdeprojekter. Det er forudsat, at private lodsejere gennemfører 1.600 ha. vådområder i årene 2010-2015 svarende til en samlet reduktion på ca. 180 t. N.

¹ N reduktionen på 113 kg. N/ha. er baseret på erfaringerne fra VMPIII vådområdeprojekterne.

Forudsætningen er således, at indsatsbehovet kan indfries ved implementering af et forventet minimum svarende i alt 7.000 ha. vådområder. I forhold til opfyldelse af EU's vandrammedirektiv er det N-reduktionen, som Danmark skal efterleve.

Forudsætningerne for tabel 1 er nedenstående:

- *1 og 2a og 2b:* Forudsætningerne er baseret på erfaringerne fra de statslige naturforvaltningsprojekter under den særlige vand- og naturindsats. Der er i gennemsnit afsat en bevilling på 0,24 mio. kr. pr. projekt til disse omkostninger. Tallet er et gennemsnitstal for vådområder og ådale. I praksis vil langt hovedparten af udgifterne gå til vådområder. Kommunen rekvirerer den statslige jordkøbsmyndighed i FødevarerErhverv, når kommunerne har gennemført forundersøgelser og fået tilsagn til anlægsinvesteringer. FødevarerErhverv forhandler som ene part med lodsejer om køb og salg af den af kommunen udpegede jord samt jordfordeling. FødevarerErhverv har mandat til jordkøb inden for det givne tilsagn.
- *3 og 3a:* Udgifterne afspejler kun de administrative omkostninger ved erhvervelse og salg af puljejord. Selve puljejordsbehovet er opgjort til 2.700 ha. Køb og salg af puljejord skal finansieres via statslig jordpulje. Jordpuljen fremgår ikke af ovenstående skema.
- *4:* Forudsætningen er baseret på erfaringerne fra de statslige naturforvaltningsprojekter. Bevillingen er udregnet som en nettobevilling, dvs. efter køb/salg af jord. Likviditeten falder des flere projekter, som er igangsat sideløbende. Der er beregnet et tab på 0,093 mio. kr. pr. ha. vådområde og 0,02 mio. kr. pr. ha. ådal.
- *5:* Udgifterne til anlægsinvestering er baseret på erfaringerne fra de statslige naturforvaltningsprojekter og ud fra vådområdeprojekterne i vandmiljøplan III. Til projekter hvor private lodsejere kan søge er der afsat 40 mio. kr. svarende 25.000 kr. ha., da det er forudsat, at private lodsejere vil anlægge vådområdeprojekter svarende til 1.600 ha. fra 2010-2015. Forudsætningerne er baseret på erfaringerne fra VMP III. Der er i gennemsnit afsat 0,08 mio. kr. pr. projekt til anlægsinvesteringer baseret på 67 vådområde og 150 ådalsprojekter. Ofte vil der ikke skulle ske anlægsinvesteringer i Å-dalsprojekter.
- *6:* Forudsat at private lodsejere vil anlægge 1.600 ha. fra 2010-2015. Tilskuddet er beregnet til 55.000 kr./ha udbetalt over 20 år. Såfremt der er flere lodsejere end forudsat, som vil have løbende MVJ-tilskud frem for at benytte modellen vedr. køb/salg af jord skal midlerne omkonverteres fra trin 4 "køb og salg" af jord.
- *7.* Andelen af midler til ekspropriation svarer til erfaringerne ifm. VMPII, og var forudsat benyttet i de statslige projekter.
- *8.* Administrationen af projektporteføljen i MIM herunder tilskudsadministration.

Kommunale udgifter

For hvert af de 23 vandoplande fastlægger Miljøministeriet den økonomiske ramme svarende til målet for kvælstofreduktion på kg. kvælstof i udkastet til de statslige vandplaner.

Udgangspunktet for tildeling af midler til kommunerne er, at kommunerne indsender projektansøgning til staten inden for det enkelte vandopland. Ansøgningerne skal betragtes, som en form for svar på et udbud, som sikrer, at de mest omkostningseffektive vådområde/ådals projekter fremmes i de enkelte vandoplande. Ansøgningsproceduren skal være så enkel som mulig, så administrationen i kommunerne og staten holdes på et minimum.

Kriterierne for udvælgelse af projekter er følgende:

- Projekterne udvælges ud fra deres omkostningseffektivitet, dvs. pris pr. kg. kvælstof eller kg. fosfor.

- Vådområder skal målrettes reduktion af kg. N i V1 og V2 oplande.
- Ådale skal målrettes reduktion af kg. P i oplande til søer med indsatsbehov.
- Store projekter med en høj grad af kvælstof- eller fosforreduktion har forrang frem for mindre projekter
- Ved store projekter forstås den absolutte kvælstof og fosfor tilbageholdelse.

Særlige forhold kan dog afvige fra ovenstående.

- I særlige tilfælde kan store projekter blive prioriteret selvom, der er mindre projekter, som har en bedre omkostningseffektivitet. Samlet skal projektets absolutte kvælstof og fosfor tilbageholdelse ses i sammenhæng med reduktionsbehovet for hele vandoplandet. Prioriteres projekter som ikke er omkostningseffektive, skal dette afrapporteres til den nationale styregruppe.

Ovenstående kriterier vil fremgå af vandplanerne. I forhold til Landdistriktsprogrammet vil FVM udstede tilsagnsbekendtgørelse.

Ved en kommunal model vurderes det på baggrund heraf bevillingsmæssigt alene at være nedenstående udgifter, som kommunerne kan afholde og søge at få dækket indenfor den økonomiske afsatte ramme.

Tabel 2: Kommunale udgifter

Udgifter som kommunerne kan søge støtte til for vådområder/ådale				
Procestrin	Tilskudselement	Projekt omk. (mio. kr.)	Adm. omk. (mio. kr.)	Omk. i alt (mio. kr.)
1	Opsøgende og faciliterende indsats	-	9,5	9,5
2a	Tekniske forundersøgelser	14,7	7,4	22,1
2b	Ejendoms mæssige forundersøgelser	13,6	7,2	20,8
5	Anlægsinvestering*	126,7	8,5	135,2
7	Ekspropriationer (ca. 7,5 pct.)	46,7	3,7	50,4
I alt		201,7	36,3	238,0

* Til anlægsinvesteringer i kommunale projekter er der afsat 126,7 mio. kr., da de resterende 40 mio. kr. vedr. VMPIII projekter dvs. lodsejerprojekter.

Af tabellen fremgår, at kommunernes projektrelaterede midler kan henføres til procestrin 1, 2a, 2b, 5 og 7. Nedenstående redegøres for, hvordan kommunerne får fordelt midlerne.

En grundlæggende præmis for de LDP-finansierede midler er, at kommunerne ansøger om at afholde udgifterne. Såfremt staten godkender ansøgningen, vil der blive givet et tilsagn. Når tilsagnet er givet og udgifterne er afholdt indsendes regning til staten (FERV), som derefter udbetaler midlerne. Dvs. kommunerne lægger ud og får refusion efter regning.

Det er en præmis, at det er én kommune, der har bevillingsansvaret, idet udbetaling af EU-tilskud fordrer, at det er en juridisk myndighed, der modtager EU-støtten. Når en kommune modtager EU-støtte så er denne også ansvarlig for, at ansøgning og forvaltning af EU-midler lever op til kravene. Et projekt kan ifølge EU-reglerne vedrørende udbetaling af tilskud blive revideret fem år efter afslutningen, og derfor skal kommunen kunne fremvise den tilstrækkelige dokumentation.

Såfremt et vådområdeprojekt krydser flere kommunegrænser, er det nødvendigt, at en enkelt kommune tager det bevillingsmæssige ansvar for hele projektet, da bevillingen ikke kan fordeles mellem flere kommuner. Der skal udarbejdes separate projektansøgninger, såfremt et projekt og

bevillingen skal fordeles mellem flere kommuner, og da vil det enkelte projekt være at betragte som et selvstændigt projekt. I den kommunale model er der som beregningsforudsætning regnet med 67 vådområdeprojekter og 150 ådalsprojekter.

Fordelingen af midlerne for de enkelte procestrin i den kommunale model er skitseret nedenstående:

- *1. Opsøgende og faciliterende indsats.* Det er forudsat i den statslige model, at denne post LDP-finansieres, men ikke i den kommunale model. Dette begrundet i, at der i den statslige model var tale om et antal specificerede projektledere ansat i staten. I den kommunale model er det vurderingen, at man ikke kan hjemtages LDP støtte grundet en decentraliseret indsats fordelt på mange aktører.
- *2. Tekniske og ejendomsmæssige forundersøgelser (LDP-finansiering):* I et projektforsøg vil en kommune skulle søge om midler til tekniske og ejendomsmæssige forundersøgelser (procestrin 2).
- *5. Anlægsinvestering:* Kommunerne skal indgive separat ansøgning til anlægsinvesteringer. Kommunen (eller den aktør kommunen vælger at benytte) foretager den fysiske anlæggelse af projektet. Kommunen har mulighed for at få midlerne i tilsagnet udbetalt i rater – 50 pct. midtvejs i projektet og 50 pct., når projektet er endeligt afsluttet, men der kan udelukkende betales efter regning.
- *7. Ekspropriation (nationale midler):* Såfremt kommunerne ønsker at gennemføre ekspropriation, skal dette ske via ansøgning i MIM. Såfremt en kommune ønsker midler til ekspropriation, vil dens tidligere tilsagn til køb af jord blive nedjusteret. Dvs. får en kommune f.eks. tilsagn om, at der skal købes 100 ha. jord via landdistriktsprogrammet, og det efterfølgende viser sig, at kun de 90 ha. kan erhverves - idet en enkelt lodsejer ikke ønsker at deltage og der derfor foretages ekspropriation på 10 ha - vil kommunens tilsagn blive nedskrevet fra køb af 100 til 90 ha.

Når et tilsagn om gennemførelse af et projekt er meddelt fra Miljøministeriet, så gælder at kommunerne som projektejer bærer det fulde projektansvar, herunder ansvar for overholdelse af den samlede projektkonometri inden for de tildelte tilsagn. Såfremt projektforsættningerne ændrer sig pga. jordpriser eller andet kan projektejer revurdere projektet i dialog med bevillingsmyndighed. Dette kan medføre et tilskåret projekt, en fornyet ansøgning eller at projektet opgives.

Likviditet

Når kommunerne har fået gennemført en forundersøgelse, som viser, at projektet er omkostningseffektivt søger kommunen staten om tilsagn til gennemførelse af projektet. FVM giver tilsagn til anlæg inkl. projekteringsudgifter, og meddeler samtidig kommunen, **at** der er reserveret midler til køb af projektjord svarende til det budgetterede beløb, **at** der er reserveret udgifter til jordfordeling svarende til det i projektansøgningen anførte behov, **at** der er reserveret midler til 20-årige MVJ tilskud i det omfang, der i det aktuelle projekt er efterspurgt denne erstatningsform. FVM står for købet af projektjorden og for jordfordelingen, og FVM sørger for, at projektjorden udbydes til salg så snart som muligt. Det kan ske, når al jorden i projektområdet er erhvervet eller er sikret for projektgennemførelse. Jorden sælges med deklaration om arealernes permanente vådområdetilstand.

Det er i udgangspunktet frivilligt, om lodsejeren ønsker at afstå sin jord. Når der først er givet et tilsagn til projektet binder det midlerne til jordkøb. Der kan derfor i løbet af implementeringsperioden opstå et likviditetsproblem, såfremt enkelte projekter efter, at der er givet tilsagn ikke bliver

gennemført som planlagt eller gennemføres i en langsommere takt end forudsat. Der er derfor behov for en indgående likviditetsstyring, der regulerer hvor mange tilsagn, der kan være "ude" og hvor meget forsinkelse der kan accepteres i en projektgennemførelse.

Bilag 3: Administrationsmodel for vådområder og ådale, inkl. tidsplan

Bilaget gennemgår de overordnede principper for den nærmere organisering af indsatsen for virksomhederne vådområder og P-ådale under vandrammedirektivet i Grøn Vækst.

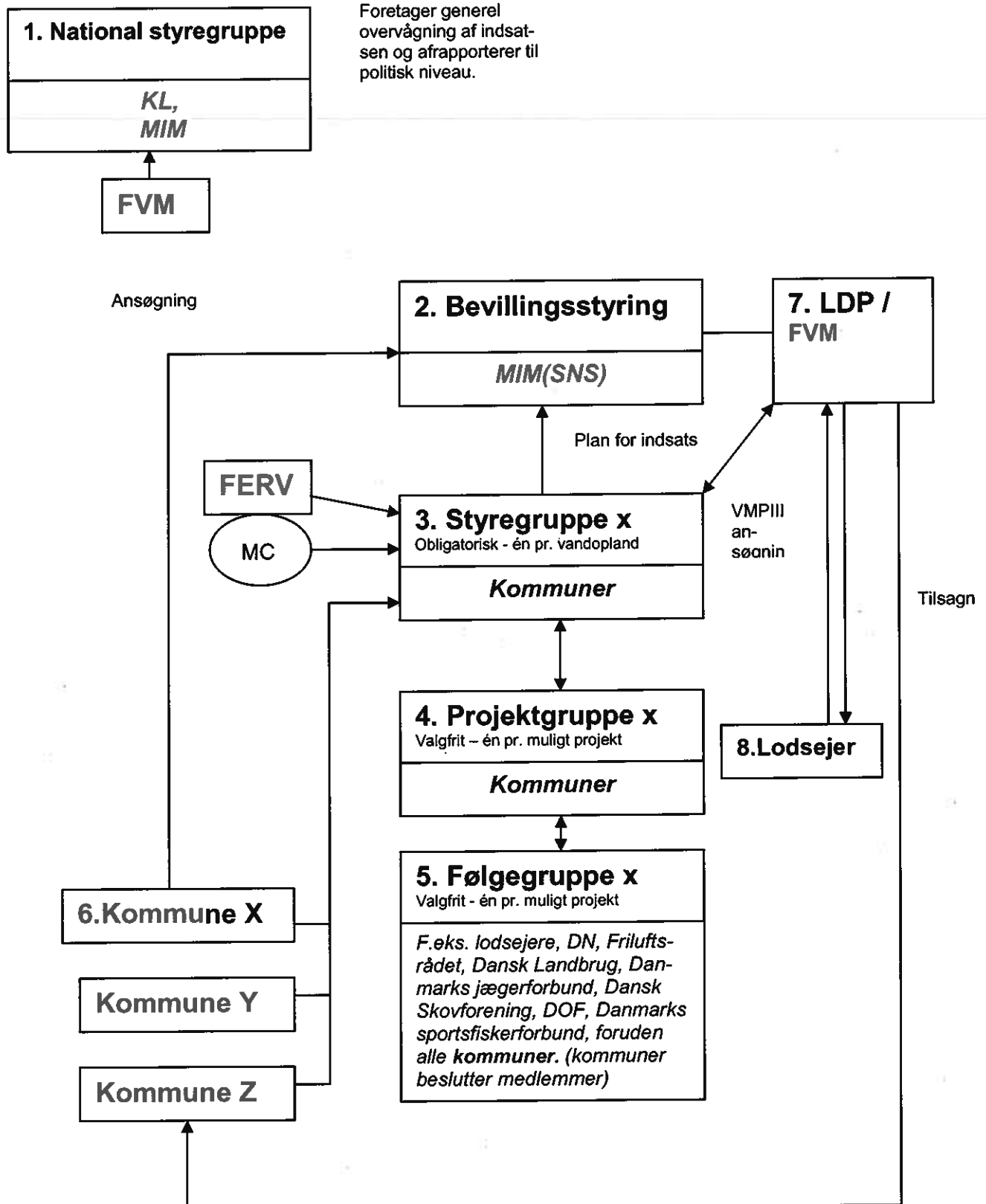
Der forudsættes en "kommunemodell", hvor kommunerne er projektejerne. Forholdet til Miljøministeriet og Fødevarerministeriet beskrives.

Notatet består af følgende dele:

1. Organisationsdiagram med indbygget flow mellem aktører
2. Nærmere beskrivelse af arbejdsgange og milepæle (sagsflow)
3. Fordeling af opgaver og ansvar
4. Tidsplan

På grund af medfinansiering fra landdistriktsprogrammet, er det nødvendigt at der arbejdes med ansøgning-tilsagn i forhold til kommunernes opgaver. Modellen bygger på et samspil mellem kommunerne og staten med en kobling til EU's landdistriktsprogram.

1. Organisationsdiagram og flow ved kommunemodell

2. Sagsflow (Generelt)

- a) Den nationale styregruppe (1) (DNS) overvåger indsatsen, herunder økonomi. Desuden af-rapporterer DNS omkring fremdrift og resultater til det politiske niveau på baggrund af indrapporteringer fra vandoplandsstyregrupperne og evt. supplerende oplysninger fra bevil-lingsmyndigheden. DNS er ikke sagsbehandlende, og indgår således ikke i det videre ar-bejdsflows flow. Miljøministeriet fungerer som sekretariat for DNS.
- b) Miljøministeriet fastlægger en økonomisk ramme for indsatsen i det enkelte vandopland.
- c) Kommuner, som indgår i et vandopland, nedsætter efter fælles aftale en vandoplandsstyre-gruppe (3) med repræsentanter fra alle kommuner, der skal varetage de overordnede pro-jektinteresser i vandoplandet. Der udnævnes en formand for gruppen. Der skal sikres man-dat fra de deltagende kommuner/byråd. Styregruppen skal identificere mulige og sandsynli-ge projekter i vandoplandet samt godkende disse.

Styregruppen (3) kan trække på viden fra FERV/Fødevarerministeriet vedrørende mulighe-der for jordkøb, tilsagn og andre jordbrugsøkonomiske forhold samt inddrage de stedlige Miljøcentre under BLST med henblik på den nærmere projektidentifikation. Miljøcentrenes rolle er som planmyndighed alene at være rådgivende om den potentielle placering af våd-områder/ådale.

- d) Når styregruppen (3) har sammensat en konsolideret plan (identificerer mulige projekter herunder potentielt volumen af VMPIII-projekter, hvor reduktionen som udgangspunkt er på 113 kg.- N. pr. ha. for indsatsen inden for vandoplandet, fremsendes denne til den bevil-lingsstyrende enhed (2). Vandoplandsplanen skal indeholde periodisering af projektop-start/slut samt tilhørende økonomisk estimat. Samtidig med at planen indsendes i 2010, skal kommunerne også ansøge om tilsagn til forundersøgelser vedr. mindst 50 % af de pro-jekter man forventer gennemført i vandoplandet. Se f)

Når Styregruppen (3) har indsendt planen for indsatsen, kan køb af puljejord igangsættes via FERV. Anmodningen sker via én udpeget projektansvarlig og dermed juridisk ansvarlig kommune (6).

- e) Der kan nedsættes en projektgruppe (4) pr. projekt, som fungerer som den daglige arbejds-gruppe for projektrealiseringen. Her indgår repræsentanter med teknisk og faglig ekspertise fra de deltagende kommuner.
- f) Der kan desuden nedsættes følgegrupper (5) med lokale interessenter i projekterne. Følge-grupperne fungerer som høringsparter og orienteres løbende om projektfremdrift. Følge-grupperne har ingen beslutningskompetence.
- g) Når de enkelte projekter er konsolideret med henblik på forundersøgelser, godkender styre-gruppen (3), at den kommune som bliver projektejer (6) på enkelte projekter søger den be-villingsstyrende enhed om tilsagn til forundersøgelser til det konkrete projekt. Dette gent-a-ger sig, når de egentlige projekter skal realiseres. Her søges om tilsagn til anlæg, køb/salg af jord mv. Det vil derfor være kommunen, som modtager økonomisk tilsagn til projektet. På den baggrund kan kommunen varetage projektansvaret fuldt ud. Projektansvaret omfatter også økonomien.

Der arbejdes ikke med ansøgningsrunder. Dette sker for at sikre muligheder for projektrealiseringer så snart mulighederne viser sig. Bevillinger til anlæg, køb/salg mv. forudsætter, at vandoplandsstyregrupperne har indsendt en vandoplandsplan til bevillingsenheden (2). Bevillingsenheden (2) sikrer, at der alene bevilges tilsagn inden for de økonomiske og likviditetsmæssige rammer.

- h) Bevillingsenheden (2) godkender projektindhold og økonomi og videresender dette med henblik på formelt tilsagn fra landdistriktsprogramenheden (7). Tilsagnet gives til den projektansvarlige kommune (6).
- i) Det er muligt for en privat lodsejer (8) at søge finansiering til et projekt via den videreførte VMPIII ordning (udbetaling af tilskud over 20 år samt til anlægsinvesteringer) under Fødevarerministeriet. Kriterier for tilsagn efter denne ordning fastlægges i en bekendtgørelse. For at sikre en sammenhængende og omkostningseffektiv indsats på vandoplandsniveau, skal en sådan ansøgning høres i vandoplandsstyregruppen (3) inden der kan gives tilsagn. Ansøgningen indsendes til Fødevarerministeriet (7). Lodsejeren (ansøgere) vil modtage tilsagnet og bærer derefter ansvaret for implementering. Miljøministeriet modtager orientering om projektet for at dette kan indgå i det samlede overblik. Såfremt en kommune har fået tilsagn til forundersøgelser og en lodsejer efterfølgende indsender ansøgning på samme område, vil lodsejeren få afslag på ansøgningen. Såfremt vandoplandsstyregruppen i deres godkendte plan har udpeget et område, men ikke igangsat projektet (dvs. har fået tilsagn til forundersøgelser), og en lodsejer i samme område efterfølgende indsender ansøgning skal det forsøges at integrere de to projekter. Lodsejeren skal ikke pr. definition have afslag på sin ansøgning.

Inden for de afsatte økonomiske rammer for vådområde- og ådalsindsatsen vurderes det at være en forudsætning for en kommunal model, at staten opretholder nedenstående ansvar og arbejdsopgaver. Denne forudsætning begrundes i den overordnede præmis, at der er forudsat finansiering ved hjælp af tilskudsordninger i landdistriktsprogrammet.

Det er kommunerne, som har ansvaret for at gennemføre vådområde/ådalsindsatsen. Det er dog Miljøministeriet som i sidste ende er hovedansvarlig over for EU i forhold til efterlevelse af vandrammedirektivet.

3. Fordeling af opgaver og ansvar

Kommunemodellen vil indebære følgende opgave og ansvarsfordeling på de involverede aktører:

KL:

- Indgår i den nationale styregruppe
- Overvåger sammen med Miljøministeriet indsatsen via den nationale styregruppe.

Kommunerne

- Har ansvaret for at etablere arealer med vådområder (på nær projekter som er forudsat etableret af private lodsejere) og med ådale, som opfylder Grøn Vækst målsætningen for henholdsvis reduktion af kvælstof og fosfor, og at det sker omkostningseffektivt. Kommunerne har i forlængelse heraf ansvaret for at nå det forudsatte mål indenfor den afsatte økonomiske ramme.
- Identificerer projekter i vandoplandsstyregruppen (VOS).

- Godkender den plan der på vandoplandsniveau overholder kriterier for indsatsen og som VOS indsender til Miljøministeriet til godkendelse.
- Indrapporterer halvårligt oplysninger om fremdrift til den Nationale Styregruppe via VOS
- Har projektansvaret for de enkelte projekter som skal realiseres inden for vandoplandet.
- Beslutter hvilke entreprenører og konsulenter som hyres til projektrealiseringen (dog ikke køb og salg af jord).
- Kommunen undersøger, om der er ejendomsmæssige forhold, servitutter eller lignende, som gør, at vådområdet kan placeres på det pågældende område. Kommunen rekvirerer den statslige jordkøbsmyndighed i FødevarerErhverv, når kommunerne har gennemført forundersøgelser og fået tilsagn til anlægsinvesteringer. FødevarerErhverv forhandler som ene part med lodsejer om køb og salg af den af kommunen udpegede jord samt jordfordeling. FødevarerErhverv har mandat til jordkøb inden for det givne tilsagn.
- Har det juridiske og bevillingsretlige ansvar, hvilket påhviler den kommune, der, evt. på vegne af flere berørte kommuner, indgiver ansøgning om bevilling til gennemførelse af et projekt.

Miljøministeriet:

- Varetager formandskabet for den nationale styregruppe
- Udvikler et koncept for tilskudsadministrationen, så administrationen bliver så enkel som mulig.
- Rådgiver og vejleder kommunerne i at skrive den gode ansøgning.
- Udarbejder en økonomisk ramme for det enkelte vandopland.
- Sikrer bevillingsstyring af de midler, der er afsat til vådområde- og ådalsindsatsen med henblik på, at den økonomiske ramme i hvert vandopland ikke overskrides.
- Forestår tilskudsadministrationen herunder godkender de enkelte projektansøgninger fra kommunerne.
- Yder sekretariatsbetjening af den nationale styregruppe.

Fødevarerministeriet:

- Bistår den nationale styregruppe
- Behandler og giver tilsagn i henhold til landdistriktsprogrammet efter at projekter er godkendt af Miljøministeriet
- Håndterer alle VMPIII ansøgninger, herunder hører vandoplandsstyregruppen.
- Sikrer omkostningseffektivitet i forhold til lodsejerprojekter (VMPIII) og bevillingsstyring inden for den afsatte ramme.
- Varetager al køb og salg af pulje- og projektjord.
- Hjemtager EU- refusion
- FødevarerErhverv forhandler som ene part med lodsejer om køb og salg af den af kommunen udpegede jord samt jordfordeling. FødevarerErhverv har mandat til jordkøb inden for det givne tilsagn.
- Varetager kontrol ifht. landdistriktsprogrammet.
- Forestår eventuelle tilbagebetalingsager

Særligt om den nationale styregruppe:

Styregruppen følger udviklingen i kommunernes og statens håndtering af indsatsen og overvåger efterlevelsen af vandplanernes kriterier for etablering af vådområder. Styregruppen overvåger og understøtter fremdriften i indsatsen. Styregruppen afrapporterer omkring fremdrift og resultater til det politiske niveau på baggrund af indrapporteringer fra vandoplandsstyregrupperne og evt. supplerende oplysninger fra bevillingsmyndigheden.

4. Tidsplan for etablering vådområder/ådale

Nov2009 – marts 2010	<ul style="list-style-type: none"> • National styregruppe etableres • Udkast til vandplaner udsendes • Vejledning og retningslinjer til kommunerne forberedes • Aftale om og etablering af bevillingsadministration • Etablering af kommunale vandoplandsstyregrupper • Bekendtgørelser udarbejdes
1. marts	<ul style="list-style-type: none"> • Vandoplandsstyregrupper er nedsat.
Jan - maj 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunerne gennemfører opsøgende og faciliterende indsats for alle potentielle projekter, der skal gennemføres i perioden 2010-2015 med henblik på at identificere projektområder hvor der forventes projekter.
1. juni 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Frist for styregruppe til indsendelse af samlet plan for indsatsen i vandoplandet, herunder ansøgning om midler til forundersøgelser til de første projekter (50 % af planlagte vådområdeprojekter i vandoplandet)
Juni - juli 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Den centrale bevillingsadministration (FVM+MIM) behandler ansøgninger om midler til forundersøgelser og giver tilsagn/bevilger midler.
Fra August 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunerne gennemfører tekniske og ejendomsræssige forundersøgelser og forbereder ansøgning om tilskud til projektudgifter for konkretiserede projekter, der kan iværksættes i 2010. • I visse tilfælde kan FVM i forbindelse med, at ejendomsræssige forundersøgelser igangsættes, forberede køb af projektjord. Der kan f.eks. indgås overenskomster mellem stat og lodsejer inden der gives tilsagn (efter aftale med den projektejende kommune).
1. december	<ul style="list-style-type: none"> • Frist for kommunernes ansøgning om tilsagn til konkrete projektomkostninger for de første 2010 projekter (herefter løbende ansøgning).
Januar 2011	<ul style="list-style-type: none"> • Der gives tilsagn for videre projektomkostninger svarende til budgettet i Grøn Vækst og rammerne i landdistriktsprogrammet. • Der udarbejdes status for gennemførelsen af indsatsen

Bilag 4: Kommissorium for arbejdsgruppe om administrationsmodeller for gennemførelse af Natura 2000-planlægningen

Opgavefordelingen mellem stat og kommuner er for Natura 2000-planlægningen og dens gennemførelse beskrevet i miljømålsloven og naturbeskyttelsesloven.

Staten har ansvar for udarbejdelse af Natura 2000-planen, udarbejdelse af skovhandleplaner, iværksættelse af planen på statslige arealer og opfølgning af planen på områder, hvor staten har beføjelser (f.eks. fiskeri, vildtforvaltning, skovlov og naturforvaltning).

Kommunerne har ansvar for at udarbejde Natura 2000-handleplaner, følge planen i den almindelige myndighedsudøvelse og iværksætte de foranstaltninger, der fremgår af Natura 2000-planen – for så vidt angår det kommunale ansvarsområde.

Det er aftalt mellem miljøministeren og KL, at der nedsættes en fælles arbejdsgruppe til at præcisere grundlaget for gennemførelse af Natura 2000-planlægningen.

Finansiering af indsatsen

Arbejdsgruppen skal lægge de forudsætninger til grund, som følger af allerede truffne regeringsbeslutninger, dvs. indsatsen skal i videst muligt omfang finansieres af EU-ordninger (typisk LDP og Life+). Dertil kommer i et vist omfang anden finansiering.

Arbejdsgruppens opgaver

Formålet med arbejdsgruppen er at skabe et teknisk grundlag for en efterfølgende politisk drøftelse ml. parterne, der skal fastlægge de endelige administrationsmodeller til at gennemføre de konkrete indsatser i Natura 2000-planerne.

Arbejdsgruppen skal med udgangspunkt i opgavefordelingen mellem stat og kommuner klargøre processer og komme med forslag til eventuelle samarbejdsmodeller – herunder på områder hvor der er delt kompetence, herunder:

- Beskrive arbejdsprocessen i de forskellige virkemidler til gennemførelse af Natura 2000-planlægningen i tekst og figur
- Beskrive en eller flere modeller til sikring af sammenhængen mellem Natura 2000-planen, handleplanerne og MVJ-ordningen
- Beskrive en eller flere modeller til opgavefordeling og samarbejde om sikring af sammenhæng mellem Natura 2000-planen, handleplanerne og LDP-ordningen for forbedring af hydrologi i Natura 2000-områderne
- Beskrive en eller flere modeller til sikring af sammenhæng mellem Natura 2000-planen, handleplanerne og Life+-ordningen
- Om nødvendigt kan arbejdsgruppen foreslå justeringer eller alternative tilskudsmodel(ler) indenfor rammerne af EU-tilskudsordningerne tidligst med virkning fra 2011.

Deltagere:

I arbejdsgruppen deltager:

KL

Fødevareministeriet

Miljøministeriet (tilbyder at varetage formandskabet).

KL og de involverede ministerier udpeger relevante deltagere til arbejdsgruppen.

Tidsfrist:

December: Arbejdsgruppen nedsættes og konstitueres

: Arbejdsgruppen afrapporterer ultimo februar 2010, så resultatet kan indgå i DUT-forhandlingerne i løbet af 1. kvartal 2010.

Bilag 5: Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. udarbejdelse af administrationsmodel for vandløbsindsats

Formål

Som led i at sikre opfyldelse af miljømålene i vandrammedirektivet har regeringen og forligspartierne i Grøn Vækst aftalen af 16. juni 2009 besluttet, at der skal ske forbedring af de fysiske forhold på udvalgte strækninger af 7.300 km vandløb, hvilket vil berøre ca. 30.000 ha vandløbsnære arealer. Indsatsen omfatter ophør med eller reduceret vandløbsvedligeholdelse, vandløbsrestaurering, herunder åbning af rørlagte strækninger og fjernelse af fysiske spærringer i vandløb. Der er med Grøn Vækst afsat midler til, at landdistriktsmidlerne finansierer erstatninger, mens udgifter til projektering og anlæg finansieres via statslige midler.

Det er aftalt mellem miljøministeren og KL, at der nedsættes en fælles hurtigtarbejdende arbejdsgruppe til at præcisere grundlaget for gennemførelse af vandløbsindsatsen.

Arbejdsgruppens opgaver

Formålet med arbejdsgruppen er at skabe et teknisk grundlag for en efterfølgende politisk drøftelse, der skal fastlægge de endelige administrationsmodeller til at gennemføre de konkrete vandløbsindsatser, der træder i kraft i 2011. Arbejdsgruppen skal:

- Konkretisere en enkel model for vandløbsindsats bl.a. baseret på de praktiske erfaringer fra lignende vandløbsindsatser, herunder restaureringsprojekter.
- Beskrive de enkelte faser og delelementer i vandløbsindsatsen
- Beskrive mulighederne for EU-medfinansiering af lodsejererstatninger, projektering, anlæg, m.v. samt afledte administrative forhold heraf.

En enkel implementeringsmodel skal bygge på følgende principper:

- Modellen skal indenfor den økonomiske ramme, der er besluttet i Grøn Vækst, sikre den ønskede miljøeffekt mest omkostningseffektivt som muligt.
- Modellen skal basere sig på frivillig tilslutning fra lodsejerne i videst muligt omfang – og foreslå alternativ løsning, såfremt frivillighed i konkrete tilfælde ikke er muligt.
- Modellen skal give mulighed for at udbetale kompensation til lodsejere for udbyttetab, nedgang i handelsværdi og for afgivelse af opstemningsret. Det er lagt til grund, at omkostningerne til kompensationer finansieres inden for Landdistriktsprogrammet.
- Modellen er administrativ enkel
- Modellen skal sikre sammenhæng og synergi med den eksisterende kommunale vandløbsadministration og – vedligeholdelse.

Baggrund

Vandløbsloven vil være den fremtidige lovgivningsmæssige ramme for vandløbsindsatsen.

Kommunerne har gennem mange år administreret vandløbsloven. Kommunerne har opbygget erfaringer både i forhold til myndighedsopgaverne i relation vedligeholdelse, regulering og drift (udarbejdelsen af vandløbsregulativer, gennemførelse af vandløbsreguleringssager, meddelelse af tilladelser etc.). Efter kommunalreformen har kommunerne desuden overtaget myndighedsopgaverne omkring naturbeskyttelsesloven, okkerloven, planloven, miljømålsloven (udarbejdelse af handleplaner), der alle har væsentligt samspil med vandløbsområdet. Kommunernes nuværende aktiviteter (ekskl. nye opgaver som følge af Grøn vækst) på vandløbsområdet er finansieret gennem allerede truffne beslutninger, senest i forbindelse med kommunalreformen, hvor kommunerne fik tilført ekstra opgaver og tilhørende midler som konsekvens af amternes nedlæggelse.

Deltagere

KL, FVM og MIM. MIM har formandskabet for arbejdsgruppen. KL og de involverede ministerier udpeger relevante deltagere til arbejdsgruppen.

Tidsfrist

Udredningsarbejdet afsluttes ultimo februar 2010.

Bilag 6: Kommissorium for arbejdsgruppe om grundvandsindsatsen

Formål

Grundvand indgår i mange forskellige administrative og planlægningsmæssige sammenhænge. Både kommunerne og staten spiller væsentlige roller i beskyttelsen af det danske grundvand. Derudover har også forsyningsselskaber omfattende opgaver i at sikre den fremtidige vandforsyning.

Beskyttelsen af grundvandet tager udgangspunkt i det omfattende regelsæt som findes i vandforsyningslovens, i miljøbeskyttelseslovens og i pesticidlovgivningens bestemmelser om beskyttelse af grundvandet. Herudover er der i planloven og i miljømålsloven regler for tilvejebringelse af den overordnet planlægning, der skal sikre de nødvendige rammer for prioritering af indsatsen.

Disse allerede eksisterende lovgivninger fastlægger beskyttelsesniveauet for det danske grundvand. Vandplanerne fastlægger ifølge staten således ikke nye og skærpede beskyttelsesbestemmelser for grundvand. Vandsektorloven giver anledning til at fokusere særligt på kommunernes ansvar og opgaver som myndighed på grundvandsområdet – og de nationale rammevilkår for dette.

Det er aftalt mellem miljøministeren og KL, at der nedsættes en fælles, hurtigtarbejdende arbejdsgruppe til at diskutere samarbejdet i den fremtidige grundvandsindsats.

Arbejdsgruppens opgaver

Formålet med arbejdsgruppen er dels at skabe et overblik over de administrative udfordringer, som grundvandsbeskyttelsen står over for i de kommende år, dels at sikre en fælles forståelse af kommunernes og af statens opgaver på grundvandsområdet.

Arbejdsgruppen skal drøfte følgende spørgsmål:

- Kommunernes opgaver efter vandforsyningsloven,
- Samspillet mellem eksisterende og kommende EU-regler og nationale regler omkring grundvand,
- Samspillet mellem statslige vandplaner, kommunale vandhandleplaner og vandforsyningsloven,
- Afvejning af beskyttelses- og benyttelseshensyn i grundvandsforvaltningen, herunder niveau og muligheder for beskyttelse i de eksisterende OSD-områder
- Redskaber, som kommunerne kan bringe i anvendelse i forbindelse med grundvandsbeskyttelsen, herunder kommuneplaner, lokalplaner, indsatsplaner efter vandforsyningsloven, vandforsyningsplaner, tilladelsesinstrumentet og beskyttelsen af almene drikkevandsboringer.
- Afklare kommunikationsindsats vedr. muligheder for beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) omkring indvindingsboringer til almen vandforsyning
- Indsatsen overfor grundvandstruede aktiviteter i de områder, der gennem indsatskortlægning (afsluttes 2015) og indsatsplanlægning (afsluttes 2017) udpeges som sårbare overfor forurening.

Deltagere

KL og MIM deltager i arbejdet. MIM har formandskabet for arbejdsgruppen. KL og Miljøministeriet udpeger relevante deltagere til arbejdsgruppen.

Tidsfrist

Udredningsarbejdet afsluttes senest ultimo februar 2010.

